

קשר הההשתקה

ה ידיעה ששודרה בחדשות השעה שש ביום השבת לפני שבועות חתירה ישראלים רבים פעוריים. העובדה שיריביראש אש"ף נאות לקבל עיתונאים ישראלים, ואף להתראיין עבור שבועון ישראלי, גרמה להתרגשות רבה לא פחות, באמצעות התקשרות בארץ ומחוצה לה.

לא היה באירופה עיתון המכבד את עצמו, שלא פירסם את המאורע בהבלטה. העיתון המכובד ביותר בעולם, טיימס הלונדוני, פירסם מאמר של אבנרי על המאורע בעמוד המערבתי הראשי. תחת הכותרת "אורי אבנרי, העומד מול האשמה אפילו בבגידה בשל ראיונו עם יאסר ערפאת, מדווח על פגישתו ההיסטורית עם מנהיג אש"ף" לה חונן, החשוב בעיתוני היבשת, פירסם את דבר הפגישה למחרת היום בראש העמוד הראשון והקדיש למאורע לאחר מכן מאמרים גדולים בכמה גליונות. אפילו העיתון ה"אמריקאי המופיע בפאריס, הראלו טריב'ון, שפירסם תחילה ידיעה קטנה של סוכנות ידיעות, הקדיש לה לאחר מכן ידיעה גדולה. כימעט כל תחנות הטלוויזיה ברחבי היבשת ובבריטניה שידרו את סרט הצוות הגרמני, שנכח בפגישה. לפתע התברר שבארצות-הברית לא הונכר שעורך עיתון ואיש-ציבור ישראלי נפגש עם יאסר ערפאת בבירות המערבית, המכותרת על-ידי צה"ל.

עם חזרתו לתל-אביב ראוי אבנרי על-ידי צוות של רשת הטלוויזיה אר"י. הראיון הועבר בלוויין לארצות-הברית, ולא שודר. נציגי הרשת בארץ הביעו את דעתם, שמחורש זמן" לא נמצא מקום לשידור הכתבה. שלוש רשתות הטלוויזיה האחרות אף לא פנו להעולם הזה. נציגי טייב"אס הסבירו שהם אף לא טרחו להכין כתבה על-ידי, משום שלגבי הצופה האמריקאי, עורך עיתון ישראלי לא אומר דבר.

לדעתם, לא שודר בארצות-הברית שום מידע על הפגישה ההיסטורית. גם רשת אר"י לא הזכירה את דבר הפגישה, הצוות בארץ נמנע מלדווח עליה. לטענתם, עורך העולם הזה הוסיף לפגישה כעיתונאי ולא כפוליטיקאי, ולכן המשמעות המדינית של השיחה שהתנהלה בין השניים היא מישנית. הצוות בארץ טוען שאת הצופה האמריקאי מעניינים נושאים בעלי-השפעה רבה יותר. הרשת האמריקאית הרביעית, טייב"אן, רשת הטלוויזיה בכבלים, שאליה מחובלים 15 מיליון בתראב, היתה יכולה לקבל כתבה על-ידי רק מהצוות שנמצא במערב ביירות. לדברי כתב הרשת בישראל, גיי בושנסקי, אין הוא מסקר חלק זה של בלבנון. אין הוא יודע אם חבריו מעבר לקריגובול בעיר ביירות הכינו כתבה על הפגישה, ואם שודר על כך משהו ברשת. המשדרת חדשות 24 שעות ביממה, בסופו של דבר פירסמו כולם תחנות טלוויזיה דיווח על הפגישה, אולם הדיווח לא בא מישראל. מישוהו לקח את הסרט של צוות הטלוויזיה הגרמני, הוציא כמה מישפטים כדי ליצור במתכוון רושם מסוים לקהל-השומע — כאילו שלל ערפאת שום קשר עם ישראל — וכך שודרו הדברים.

המימסד היהודי

ה מצב בעיתונות הכתובה לא היה טוב יותר בימים הראשונים. השבועונים הבינלאומיים ניוווק וטיימס לא הזכירו, ולו במילה אחת, בגיליון ש"ה הופיע לאחר האירוע, את דבר הפגישה בין אבנרי וערפאת. כתב הניויווק בירושלים, מילן קוביק, הסביר שהוא יכתוב על הפגישה בקצרה, כנראה, בגיליון הבא של השבועון רב-התפוצה, לדעתו, פוליטית זהו "אירוע

שולי", וזהו עוד פרט ממה שמתחולל כיום בבירות. הכתב של הטיימס, דויד אקמן, נמצא בחופשה. במערכת הטיימס בישראל סירבו לגלות אם באחד הגיליונות הקרובים תוזכר הפגישה. בטענה שטיימס אינו מגלה לפני הפירסום מה יופיע בגיליון הקרוב. בשני השבועונים לא היה איזכור לפגישה בגיליון האחרון שלהם.

צוות ניוווק טיימס בישראל שיגר כתבה מהארץ על הפגישה מיד אחרי פירסום הפרשה. כתב העיתון בירושלים, דויד שיפלי, אמר שאינו יודע אם המידע פורסם, ואכן, הוא לא פורסם.

לעומת זאת פירסם לוס'אנג'לס טיימס כתבה גדולה על הפגישה שנושלחה מישראל, ביום הרביעי האחרון, על-ידי הכתב בארץ, גורמן קפטר.

כותרת של חמישה טורים קיבלה הפגישה לקראת סוף-השבוע גם בווינגטון ווטס, אך לא מידי הכתב בישראל, דויד ארואי. אחרי פירסום זה פירסם גם ניוווק טיימס כתבה גדולה על הראיון אך לא מידי הכתב בישראל. הכתבה הועתקה מטיימס הלונדוני.

להעלמת המידע מהציבור האמריקאי, שיש לו אינטרס מיוחד במתרחש במזרח-התיכון בכלל ובבירות בפרט, ולו רק ביגלה השאלה אם להנחית שם נחתיים אמריקאיים, חוברים גורמים שונים. ה"עיתונאי הזר בישראל ניוון מהמימסד המקומי, הפוליטי, הצבאי והכלכלי, אם הוא מסוכסך עם גורם ממשלתי רישמי, הוא "שרוף" מבחינה מיקצועית. מאידך גיסא, הוא נתון ללחצי העורך שלו בחו"ל, הדרוש ממנו שיעביר חומר על נושא זה או אחר.

הכתב הזר בישראל הוא בעל-גיוסיון. הוא יודע מה יחס המימסד בישראל לאירועים מסוימים, כמו הפגישה חסרת-התקדים בין ערפאת ואבנרי, מצד שני הוא מודע לדרישות עורכיו, אם אלה

אינם לוחצים עליו שיעביר חומר על פגישה כזו, אין לו שום סיבה שבעולם לריב עם המקורות שמהם הוא ניוון. השאלה היא מדוע המערכות באירופה יעמדו בתוקף קדחני על-כך שיועבר מייד חומר רב על הפגישה, ואילו ה"אמריקאים התעלמו ממנה?

ברור שכל עורך-חדשות ביבשת ה"אמריקאית מודע להשיבות פגישתו הגלויה, חסרת-התקדים, לעיני מצלמות טלוויזיה, של יושבראש אש"ף עם עיתון נאי ואיש-ציבור ישראלי. אם העורך שמע את תמצית דבריו של ערפאת, הרי היה ברור לו שיש בהם חידוש לגבי הדרשה המקובלת בארצות-הברית שאש"ף יכיר בישראל.

נראה שבעוד שבאירופה לא הופעל שום לחץ חיצוני על המערכות שלא ישרו או יפרסמו חומר על הפגישה, הרי הופעל לחץ כביר בארצות-הברית, עד כדי כך ששום רשת-טלוויזיה גדולה, ו"שום עיתון מכובד, לא העז לפרסם מידע על דבר הראיון עם היוודעו ברבים.

אנשי מחנה-השלום הישראלי לא הופיעו מלכתחילה. באופן שיטתי התעלמה מהם העיתונות והטלוויזיה האמריקאית במשך שנים. הסברה שהועלתה היתה שבעלי-הון יהודיים מונעים מהציבור האמריקאי קבלת מידע אמיתי על הדעות השונות הרווחות בציבור הישראלי.

השקעה זו נראית להם כדאית. השבוע גילה סקר דעת-קהל בארצות-הברית שרוב עצום מתעב את יאסר ערפאת. אם פיקפק מישוהו בשליטה הטוטאלית של המימסד היהודי ושליחי ממשלת-ישראל בעולם-התיקשרות האמריקאי, הרי מלמדת פרשה זו שהמציאות קיצונית מכל ההערכות. יש צנזורה ישראלית על כלי-התיקשרות האמריקאיים, ועיקרה מבוצע בישראל עצמה, על-ידי לחץ על הכתבים המקומיים, ביניהם עיתונאים בעלי שם עולמי.

שוך הקרבות, הם יעוררו במהרה שינאה — כמו כל כובש אחר בארץ זו, מזה שלושת אלפים שנים. **השבוע הכריזו אלופים שצה"ל מתכוון לבי לות כלבנון את החורף. אם הלבנונים שמעו זאת, הם בוודאי קיבלו את הדברים ברגשות מעורבים מאוד.**

בשיר ג'מיל הוא בחור צעיר, בן 33. הוא צאצא של מישפחה מיוחסת ועתיקה, כמו כמעט כל המנהיגים הלבנונים, בני כל העדות. הוא הוכיח את כישורו כאשר כפה על הצבאות הפרטיים של שאר החמולות הנוצריות להצטרף לפלאנגות, צבאו הפרטי שלו, הנקרא מאו. הכוחות הלבנונים גייסו, זהו הישג, אך גם הוא חלקי בלבד. בהרים, כך אומרים לי, עדיין מחזיקה כל מישפחה בצבא שלה, והאיי-חוד הוא פורמלי יותר מאשר מעשי.

האם יוכל בשיר להטיל את מרותו על כל הצבאות האלה — ולא רק של הנוצרים, אלא של החמולות הדרוריות השונות, של השערים, ומה עוד?

(המשך בעמוד 76)

נתון מייד בעימות עם ישראל, ישראל תצטרך לתווך בין חדאד וג'מיל, ושניהם ישנאו את האדונים מירושלים, וזוהי רק ההתחלה.

בינתיים תובע ג'מיל שצה"ל לא יבלוט, וכי הנוכחות הישראלית לא תעניק לו תדמית של סוכן זר. צה"ל צריך לפעול, אך לא להיראות.

המארונים שואלים מדוע אין הישראלים יכולים להופיע בלבוש אזרחי, שאינו בולט. גם המראה של שלטימיספרים צהובים, המזוהים את הבעלות הישראלית של מכונות, אינו מעורר שימחה. בהצפני מבירות, הקפדתי להשתמש במכונות בעלות מיספר לבנוני.

כל עוד יש לסלק את הפלסטינים מלבנון — מוכנים לסבל את צה"ל והנוכחות הישראלית. אך הסיפורים על "קבלת-הפנים החמה" שבה זוכים חיילי צה"ל בלבנון, אינם צריכים להטעות. הם מתקבלים מפני שהם מבשרים את קץ המלחמה. שנמאסה על הכל. אך כאשר ישוהו שם אחרי

והמוסלמים שחטו מוסלמים, הלבנונים עיפיים. כולם. עיין פים מאוד.

אף אחד אינו משתוקק בלב שלם לדיקטטורה. אבל הכל מעדיפים את הדיקטטורה על המשך המצב הנוכחי. זהו מצב טראגי — עם תרבותי, מפותח, אינטליגנטי מאוד, דינאמי, אינו יכול להתקיים בלי צורת-המיסטר הפרימיטיבית ביותר עלי אדמות — הדיקטטורה הצבאית. זהו המחיר של התפרקות חברתית, של אי-היכולת לשמור על גורמה מינימאלית של מישוהו הונן, של הסכמה כללית, של ריסון-עצמי של רוב ומיעוט.

זהו סימן-אזהרה לכל! **יש רק איש אחד המסוגל להיות דיקטטור: כשיר ג'מיל, מפך הצבא היחיד המסוגל לפעול, מדבר הצבא ש"אש"ף: הפלאנגות.**

המארונים מדברים עליו בהשלמה מסוימת. יש לו תכונות שאני מעריך, ויש לו תכונות שאני לא מעריך. הסביר לי אחד, "את הצדדים שאני לא מעריך אני מקבל בסך-הכל, לא איש טוב". זה איש תיאור נלהב במיוחד, אבל זה מספיק להקמת דיקטטורה.

ישראל יכודה לכפות ביום על לבנון דיקטטורה של הפלאנגות. זה לא קשה, כי שום לבנוני אינו רואה תחליף לכך, מדבר מישטר של פלאנגות הרדית והשלמה האומית, הנראה כיום כחלום רחוק, כאוטופיה.

אך כפי שלמדו האמריקאים בוויאטנאם, קל להקים דיקטטורה של פלוגי, אך קשה לקיים אותה. "כיום הלבנונים רוצים בשקט, והם מוכנים לקנות את השקט במחיר דיקטטורה", אמר לי איש-כספים. אבל מה יהיה בעוד שנה-שנתיים? מוראות מילהמת-האזרחים יישכחו. יראו רק שיש דיקטטורה הנשענת על כידונים של כובש זר, חיינה שחיתות, מן הסוג שכבר התחילו בכפרים הדרורי-זיים. יהיו מנות-ריכוז, מעצרים, בולשת — כל הסממנים של דיקטטורה. זה ימאס מהר מאוד. הלבנונים הם אינדי-ווידואליסטים, והם שונאים כפייה. אחרי שנה-שנתיים-שלוש הם ימאסו בדיקטטורה, והם ישנאו את הישראלים המקיימים אותה.

יתכן שישראל תרצה לכפות דיקטטורה זו בלי התערבות הישירה. יתכן כי די בקיומו של צה"ל על הגבול, ובאיום המתמיד של חידוש הפלישה הצה"לית, כדי לקיים מישטר דיקטטורי בלבנון. כלומר — שיטת סעד חדאד בכל לבנון. אבל לכמה זמן? ואם זה לא יספיק, יצטרך צה"ל להיכנס שוב ושוב לשטח, ואולי לא יוכל כלל לצאת מן השטח. כי המישטר שיישאר יהיה רופף מדי.

זוהי ביצה. קל להיכנס אליה, קשה לצאת. הצרות כבר מתחילות. תחת חסות צה"ל הרחיב חדאד את שילטונו עד לצידו והלאה. פירוש הדבר כי השילטון של ג'מיל, כאשר יקום, יצטרך לסלק את חדאד, או שיהיה

התקל המודרני ביותר של ביירות המערבית, ובו בתי-מלון ובתי-מיסרדים מפוארים, כפי שצולט לפני מילחמת-

ראש בירות